

ΣΠΗΛΑΙΟ "ΓΛΥΦΑΔΑ" ΔΥΡΟΥ ΛΑΚΩΝΙΑΣ
ΝΕΑ ΤΜΗΜΑΤΑ
Α.Σ.Μ.: 25

Από την
ANNA PETROCHILOU

Ιστορικό: Η Ελληνική Σπηλαιολογική Εταιρεία, στα πλαίσια συνέχισης της εξερεύνησης του υπόγειου ποταμού "Γλυφάδας" Δυρού, η οποία έχει αρχίσει από το 1949, με κύριο σκοπό την ανακάλυψη των πηγών του, έχει πραγματοποιήσει κατά καιρούς εξερευνήσεις σε άγνωστα τμήματα που διανοίγονται προς διάφορες κατευθύνσεις. Αναφέρουμε πληροφορικά τις έρευνες και τα αποτελέσματά τους κατά την τελευταία δεκαετία, κατά χρονολογική σειρά:

1982 (χορηγεία ΕΟΤ): Εξερευνητική ομάδα: Γ. Αβαγιανός, Ε. Κωνσταντακάτος και Χ. Κυριακοπούλου. Υπεύθυνη: Άννα Πετροχείλου. Εξερευνήθηκαν και χαρτογραφήθηκαν, κατά μήκος του δεξιού ΝΑ πλοκάμου, 440 μ. λιμναίων διαδρόμων και 510 μ. χερσαίων (βλ. Πρακτικά Διεθνούς Σπηλαιολογικού Συμποσίου, Αθήνα 1983).

1983 (χορηγεία ΕΟΤ): Εξερευνητική ομάδα: Γ. Αβαγιανός, Ε. Κωνσταντακάτος, Χ. Μαυρόπουλος και Χ. Κυριακοπούλου. Υπεύθυνη: Άννα Πετροχείλου. Συνεχίστηκε η εξερεύνηση του δεξιού ΝΑ πλοκάμου. Εξερευνήθηκαν και χαρτογραφήθηκαν 100 μ. λιμναίων διαδρόμων (με παρεμβολή σιφωνίου) και 830 μ. χερσαίων (βλ. ΔΕΛΤΙΟΝ Ε.Σ.Ε., XIX, 1-2, 1983-1989).

1987 (χορηγεία Ε.Σ.Ε.): Εξερευνητική ομάδα: Σ. Κολοβούρης, Π. Κουρούκλης, Γ. Μπασιάκος και Ι. Παπαδάκη. Υπεύθυνος: Γ. Αβαγιανός. Εξερευνήθηκε και χαρτογραφήθηκε νέο τμήμα στο δυτικό πλόκαμο του σπηλαίου.

Περιγραφή του νέου τμήματος: Το νέο τμήμα είναι διακλάδωση του δυτικού πλοκάμου του σπηλαίου και αρχίζει από το τέλος της "Γοτθικής Σάλας" με άνοιγμα πλάτους 2 μ. και ύψους 1 μ. Το πρώτο τμήμα του αποτελείται από ελικοειδή διάδρομο με μήκος 61 μ., πλάτος 2 έως 3 μ. και ύψος αροφής στην αρχή 1 μ., αυξανόμενο προσδευτικά έως τα 3 μ. Στο δάπεδό του υπάρχουν κατά διαστήματα λιθωματικές λεκάνες με νερό (gouf). Ο σταλακτίτικός και σταλαγμιτικός στολισμός του είναι ωραιότατος. Από το τέλος του αρχίζει ο "Πρώτος Θάλαμος" με διαστάσεις 23 x 16 x 15 μ. (μήκος x πλάτος x ύψος). Στο κέντρο του υπάρχει λίμνη βάθους 2 μ. περίπου. Γύρω από τη λίμνη υπάρχουν πεσμένοι ογκόλιθοι, πάνω στους οποίους έχουν αναπτυχθεί σταλαγμίτες. Όλος ο θάλαμος είναι πλουσιότατα στολισμένος με ωραιότατους λιθωματικούς σχηματισμούς. Προς το

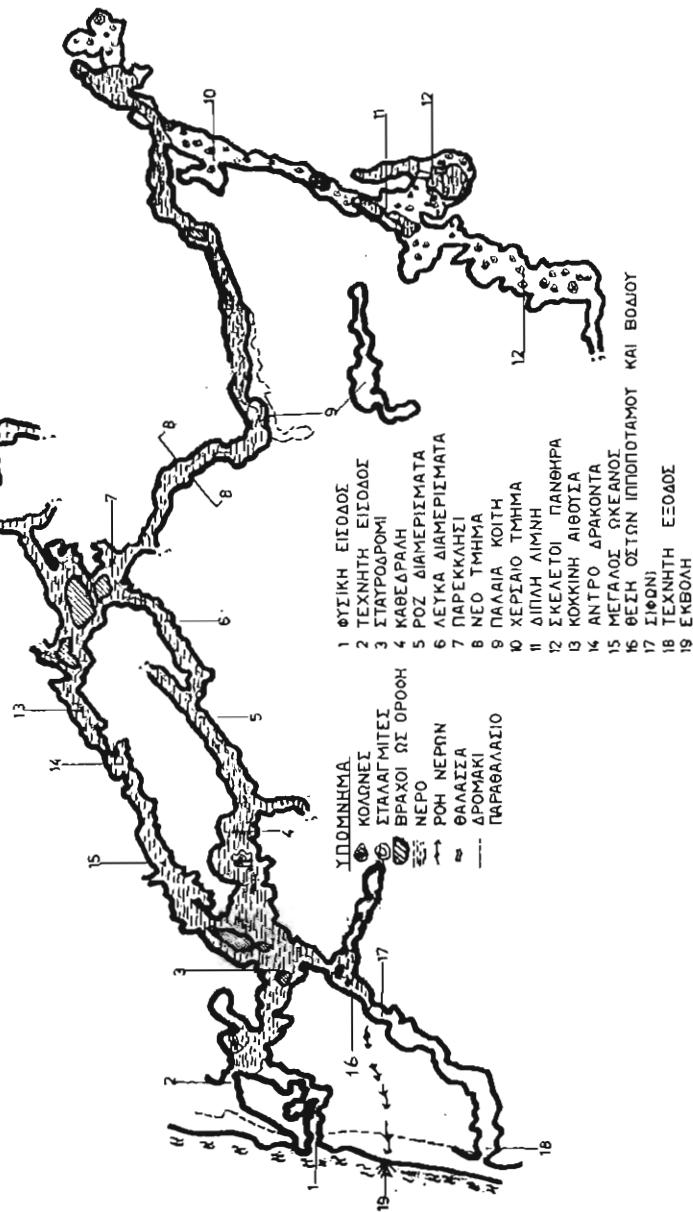
*La grotte "Glyfada" - Dyros, Laconia. Nouvelles parties
par A. Petrochilou*

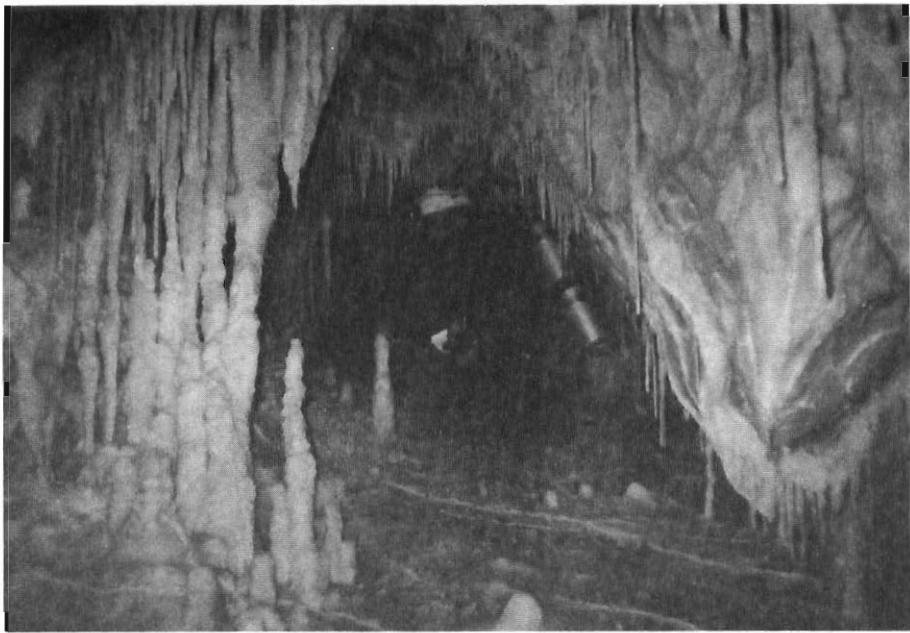
**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΣΠΗΛΑΙΟ "ΓΛΥΦΑΔΑ" ΔΙΡΟΥ ΛΑΚΩΝΙΑΣ (αρ. 0025)**

ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΝΕΩΝ ΤΗΜΑΤΩΝ: Α. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ - Γ. ΑΒΑΓΙΑΝΟΣ - Γ. ΑΒΤΖΗΣ
Χ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ - Ε. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΑΤΟΣ - Κ. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ - Σ. ΚΟΛΟΒΟΥ ΡΗΣ
ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ: Α. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ

ΚΛΙΜΑΚΑ:

0 25 50 75 100 m

Το νεοανακαλυφθέν χερσαίο τμήμα, με δάπεδο στολισμένο με ανθό-
μορφους κρυσταλλικους σχηματισμούς

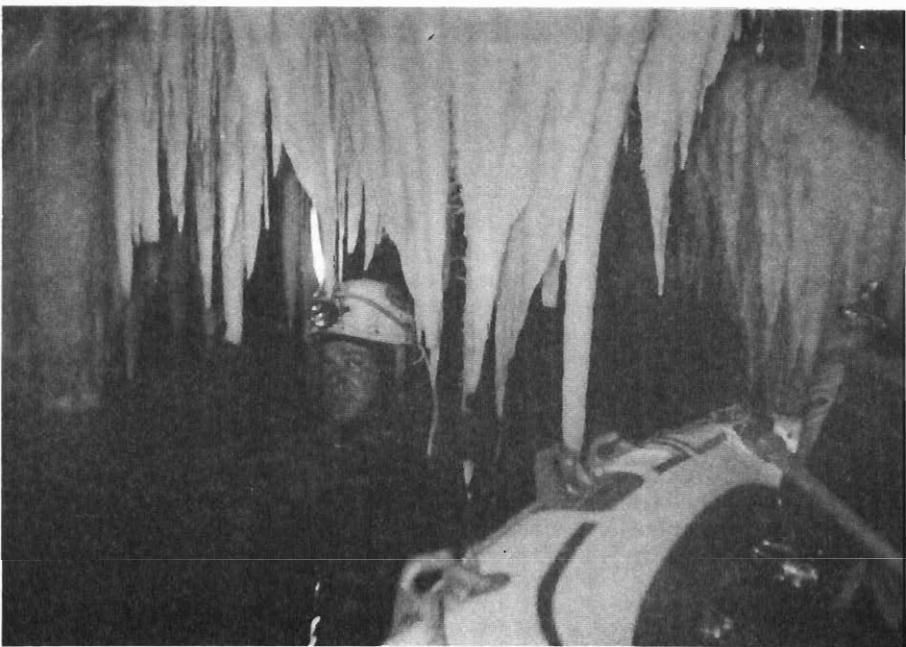
Ετοιμασία για υποβρύχια χαρτογράφηση προς τις πηγές του υπογείου
ου ποταμού "Γλυφάδα" Δυρού

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Θεόφραστος - Τμήμα Γεωλογίας. Α.Π.Θ.

Εγκατάληψη των πλωτών μέσων

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Θεόφραστος - Τμήμα Γεωλογίας. Α.Π.Θ.

τέλος του, λιμναίο τμήμα διαστάσεων $9 \times 5 \times 6$ μ., τον συνδέει με τον "Δεύτερο θάλαμο", ο οποίος έχει διαστάσεις $41 \times 35 \times 15$ μ. Το μεγαλύτερο τμήμα του καλύπτεται από νερά με βάθος από 2 έως 3,5 μ. Το υπόλοιπο καλύπτεται από ογκόλιθους που αποσπάστηκαν από την οροφή. Ο συνδυασμός νερών και πλούσιου σταλακτιτικού στολισμού δημιουργεί στο θάλαμο φαντασμαγορικό σύνολο. Από το τέλος του αρχίζει λιμναίος διάδρομος με διαστάσεις $15 \times 5 \times 5$ μ. και πλούσιο σταλακτιτικό στολισμό, που καταλήγει στον "Τρίτο θάλαμο" με διαστάσεις $31 \times 27 \times 15$ μ. Το δάπεδό του είναι στα πλάγια ανηφορικό και καλυμμένο από ογκόλιθους, πάνω στους οποίους έχουν αναπτυχθεί σταλαγμίτες, όπως και σε άλλα σημεία του θαλάμου. Στο δεξιό τέλος του διανοίγεται βάραθρο βάθους 6 μ. περίπου, ενώ από το αριστερό τέλος του αρχίζει ανηφορικός θάλαμος με μήκος 12 μ. Το πλάτος του στην αρχή είναι 10 μ. και στο τέλος του 1 μ.

Παρατηρήσεις: Κατά μήκος του πρώτου διαδρόμου και σε ένα σημείο του "Πρώτου θαλάμου" διαπιστώθηκαν πολύ περιορισμένων διαστάσεων διακλαδώσεις, από τις οποίες είναι αδύνατη η διέλευση.

Διαστάσεις: Το νέο τμήμα του δυτικού πλοκάμου εκτείνεται από Β προς Ν και καλύπτει έκταση 1085 τ.μ. Το κατ' ευθείαν γραμμήν μήκος του είναι 180 μ. Το μήκος των διαδρόμων του είναι 200 μ.

1990 (χορηγεία Ε.Σ.Ε.): Εξερευνητική ομάδα: Γ. Αβτζής, Σ. Κολοβούρης, Γ. Παπαδάκη και Σ. Κορκόβελος. Υπεύθυνη: Άννα Πετροχείλου. Πραγματοποιήθηκε υποβρύχια χαρτογράφηση του εξερευνηθέντος λιμναίου τμήματος προς το τέλος του αριστερού ΝΑ πλοκάμου του σπηλαίου.

Ιστορικό: Η πρώτη υποβρύχια έρευνα στο παραπόνω τμήμα πραγματοποιήθηκε το 1970 από ομάδα βατραχανθρώπων με αρχηγό τον τότε Υποπλοιάρχο του Π.Ν. και αντιπρόεδρο της ΕΔΥΔΑ αείμνηστο Μανώλη Παπαγρηγοράκη και υπεύθυνη την Άννα Πετροχείλου, χωρίς να γίνει χαρτογράφηση.

Ακολούθησε δεύτερη εξόρμηση το 1985 (χορηγεία Ε.Σ.Ε.). Εξερευνητική ομάδα: Χ. Νικολάου και Π. Δημητρέλος. Υπεύθυνος: Γ. Αβαγιανός. Η παραπόνω ομάδα συνέχισε την εξερεύνηση πέραν του ήδη εξερευνηθέντος τμήματος και τη διέκοψε σε άγνωστο μήκος, χωρίς να το χαρτογραφήσει.

Περιγραφή του υποβρυχίου τμήματος: Από το τελευταίο πλωτό σημείο του ΝΑ πλοκάμου, στο οποίο παρεμβάλλεται σιφώνι, αρχίζει το νεοχαρτογραφηθέν λιμναίο τμήμα του σπηλαίου διανοιγμένο προς την ίδια κατεύθυνση. Αρχίζει με ελικοειδή διάδρομο με σταλακτιτικό στολισμό, μήκους 110 μ., πλάτους 2 έως 8 μ., ύψους οροφής 0,5 έως 2 μ. και βάθους νερού 1 έως 5,5 μ. Ακολουθεί θάλαμος με διαστάσεις $17 \times 10 \times 2$ μ. και σταλακτιτικό στολισμό. Το αριστερό τμήμα του θαλάμου είναι λιμναίο, ενώ το δεξιό χερσαίο. Μετά από αυτόν το θάλαμο το σπηλαίο χωρίζεται σε δύο κλάδους. Ο ένας εκτείνεται προς ΝΔ και ο άλλος προς Α. Ο ΝΔ κλάδος είναι χερσαίος και διανοίγεται σε ύψος 1 μ. πάνω από τη στάθμη του νερού. Αποτελείται από διάδρομο με διαστάσεις $15 \times 3 \times 1,5$ μ., στολισμένο με σταλακτιτικούς σχηματισμούς. Ακολουθεί θάλαμος με διαστάσεις $20 \times 10 \times 1,5$ μ. με θαυμάσιο στολισμό από ανθόμορφους αραγωνίτες. Στο τέλος του διανοίγεται ο τελευταίος χερσαίος θάλαμος με διαστάσεις $12 \times 8 \times 1,5$ μ. και τον ίδιο θαυμάσιο στολισμό. Προς το τέλος και

σε όλο του το πλάτος ο θάλαμος καλύπτεται από λίμνη μήκους 2 μ. Στον ανατολικό κλάδο συνεχίζουν τα νερά του υπόγειου ποταμού σε διάδρομο με διαστάσεις 38 x 2-4 μ. και βάθος νερού 2 έως 3 μ. Το ύψος της οροφής του στα πρώτα 10 μ. είναι 0,4 μ. περίπου. Μετά από το σημείο αυτό το ύψος της αυξάνεται μέχρι τα 4 μ. περίπου, λόγω της διεύρυνσης υπάρχουσας διακλάσεως. Το λιμναίο τμήμα που ακολουθεί έχει διαστάσεις 15 x 4 x 1 μ. και βάθος νερού 3 μ. Ο δεξιός τοίχος του είναι από συμπαγή βράχο, ενώ προς τα αριστερά του πυκνές συστάδες από κολώνες με άγνωστο πλάτος, εμποδίζουν τη διάβαση ανάμεσά τους. Προς το τέλος του ευρύχωρο πέρασμα ανάμεσα από κολώνες, οδηγεί σε στρογγυλό περίπου θάλαμο, κλεισμένο από παντού από κολώνες. Η μόνη διέξοδος ανάμεσά τους βρίσκεται προς Β και οδηγεί σε κλάδο με κατεύθυνση και προς ΝΑ και προς ΒΔ, με πλάτος 6 μ. Εδώ διαπιστώθηκε το τέλος υπάρχοντας μίτου και η συνάντηση άλλου μίτου προς τις αναφερθείσες κατεύθυνσεις. Ακόμη διαπιστώθηκε ότι στο σημείο αυτό η ροή των νερών ήταν έντονη με κατεύθυνση προς ΒΔ. Εξαιτίας του περιορισμένου εγκεκριμένου χρόνου απασχόλησης του συνεργείου, η χαρτογράφηση διεκόπη προς το παρόν σε αυτό το σημείο, με προοπτική τη συνέχισή της στο προσεχές μέλλον.

Διαστάσεις: Το ήδη εξερευνηθέν και χαρτογραφηθέν λιμναίο τμήμα του σπηλαίου εκτείνεται προς ΝΑ σε μήκος 192 μ. Το νεοανακαλυφθέν χερσαίο τμήμα εκτείνεται προς ΝΝΔ σε μήκος 47 μ. Το συνολικό χαρτογραφηθέν μήκος του ανέρχεται σε 240 μ. και καλύπτει έκταση 350 τ.μ.

Θερμοκρασία: Η θερμοκρασία του παραπάνω τμήματος του σπηλαίου ήταν 16°C και των νερών του 10°C.

Συμπεράσματα - Προτάσεις: Με τη χαρτογράφηση του προαναφερθέντος λιμναίου τμήματος του υπόγειου ποταμού "Γλυφάδας" Δυρού, έγινε πλέον βεβαιότητα η υπόθεση της προέλευσης των νερών του από ΝΑ, όπως επανειλημμένως αναφέραμε. Επομένως, η εξερεύνηση και χαρτογράφησή του πρέπει να συνεχιστεί προς αυτήν την κατεύθυνση για την ανεύρεση των πηγών. Ακόμη θα πρέπει να γίνει έρευνα προκειμένου να ανακαλυφθεί η διόδος ροής των νερών προς το δεξιό ΝΑ λιμναίο πλόκαμο, που κατά τη γνώμη μας πρέπει να συνδέεται σε κάποιο άγνωστο προς το παρόν σημείο με τον αριστερό ΝΑ πλόκαμο.